

ШЛЯХИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

WAYS TO USE ELECTRONIC INFORMATION RESOURCES IN THE TRAINING OF FUTURE PROFESSIONALS

Сучасний стан вищої освіти характеризується зростанням вимог до якості підготовки майбутніх фахівців, пошуком нових підходів до організації управління закладом вищої освіти, а також засобів підвищення ефективності навчального процесу. Важливу роль при цьому відіграють електронно-інформаційні ресурси.

Актуальність проблеми використання електронно-інформаційних ресурсів у закладах вищої освіти обумовлюється необхідністю застосування сучасних високотехнологічних і прогресивних підходів до організації системи професійної підготовки майбутнього фахівця в умовах інформатизації суспільства.

У закладах вищої освіти (далі ЗВО) відбувається активне використання електронно-інформаційних ресурсів, насамперед, для організації ефективного документообігу, адже традиційна модель освітнього процесу супроводжується значним масивом документації, опрацювання якої часто призводить до нерациональних витрат часу, порушень послідовності та мобільності інформаційних процесів між структурними підрозділами освітнього закладу, негативно відображається на ефективності управління освітнім процесом в цілому. Все це відіграє ключову роль в організації діяльності ЗВО з метою ефективного здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців, надання високоякісних освітніх послуг.

Використання електронних комунікацій в інформаційно-документаційному забезпеченні управління ЗВО має створити умови для переходу від аналізу потреб закладу вищої освіти у документальній інформації до надання вільного вибору необхідних даних з інформаційного масиву і забезпечення оперативного доступу до них.

Основні вимоги до сучасної системи інформаційно-документаційного забезпечення діяльності освітніх закладів можна визначити таким чином: система документації має бути максимально повною і детальною, що дасть можливість комплексно відображати інформацію щодо навчального процесу у ЗВО; мову необхідно вести про створення єдиної моделі документів для груп однорідних завдань з використанням певного зразка; і нарешті – обробку інформації слід здійснювати за допомогою технічних засобів.

Крім того, система електронного діловодства та документообігу ЗВО, що функціонує у мереживому режимі, має бути доступною усім структурним

підрозділам установи, а також викладачам, студентам та співробітникам освітнього закладу, які забезпечують освітній процес. Ця система має бути незмінною протягом одного навчального року, мати зручний розповсюджений формат для відтворення електронними засобами та на паперових носіях.

Активне використання електронно-інформаційних ресурсів у ЗВО надає можливість колективу науково-педагогічних працівників і студентів здійснювати свою діяльність на суттєво новому рівні. Мереживі комп'ютерні технології дозволяють створювати інформаційно-освітнє середовище ЗВО, що стає потужним засобом індивідуального і колективного навчання. Під інформаційно-освітнім середовищем науковці розуміють «відкриту систему, що акумулює інтелектуальні, культурні, програмно-методичні, організаційні і технічні ресурси» [1, С. 4]

Нині у ЗВО формується інформаційне освітнє середовище, яке включає систему апаратних засобів, програмне забезпечення, фахівців і користувачів, бази даних тощо. Компонентами інформаційного освітнього середовища є: сайти, медіатеки, віртуальні інформаційні дошки, електронні навчальні програми, методичні розробки, ресурси Інтернету та підсистеми, які забезпечують реалізацію функцій документообігу, моніторингу й управління освітою [3].

Важливою складовою інформаційно-освітнього середовища ЗВО є система MOODLE, яка відповідає міжнародним стандартам електронного навчання. На нашу думку, активне використання електронної системи MOODLE в навчальному процесі сприятиме ефективній реалізації навчальних планів і програм, передбачених стандартами освіти. Йдеться, зокрема, про формування професійних компетентностей майбутнього фахівця, проведення діагностики навчального процесу, налагодження контролю знань студентів. Система MOODLE орієнтована, насамперед, на підтримку інтерактивної взаємодії між учасниками освітнього процесу.

У Центральноукраїнському національному технічному університеті на кафедрі суспільних наук, інформаційної та архівної справи розроблено власне інформаційно-освітнє середовище, найбільш значущим компонентом якого є програмно-методичний комплекс, спрямований на інформатизацію навчальної діяльності закладу освіти.

Розбудова інформаційного простору в ЦНТУ переконує в тому, що цей процес вимагає системного підходу, постійного апаратного, програмного, організаційно-управлінського удосконалення, а також науково-методичного обґрунтування.

Питання оптимізації використання електронно-інформаційних ресурсів стосується також роботи бібліотек закладів вищої освіти, адже вони відіграють важливу роль у здійсненні професійної підготовки майбутніх фахівців, забезпечуючи повною мірою реалізацію зв'язку інформаційної теорії з практикою.

Основним вектором розвитку процесів автоматизації в бібліотеці, на думку

фахівців, є формування інформаційного простору, який би дозволив здійснювати широкий доступ до даних і провадити якісне та оперативне бібліографічно-інформаційне обслуговування [2]. Це передбачає розкриття змісту наявних ресурсів через створення бібліографічних баз даних, каталогів та картотек, за рахунок яких значно скорочується для користувачів шлях до знань.

Одним із видів електронно-інформаційних ресурсів, що активно використовують в освітній діяльності, є електронні бібліотеки. Електронні бібліотеки – це інформаційні системи, які забезпечують формування, зберігання та ефективне використання різноманітних колекцій цифрових ресурсів і надають доступ до них через мережу Інтернет. Крім цифрових матеріалів, об'єктами опрацювання є бази даних, мапи, карти користувача, посилання тощо. З'являються нові можливості для здійснення процесів архівування, створення електронних депозитаріїв у ЗВО, розвитку глобальних відкритих архівів наукових статей.

Популярними нині є й такі види електронно-інформаційних ресурсів бібліотечних установ, як текстові аналоги друкованих видань; нові форми публікацій, що не мають друкованих аналогів (електронні оголошення, матеріали веб-конференцій та ін.); аудіо- та відеоінформація; мультимедійні продукти, що характеризуються постійним оновленням тощо.

Для оптимізації роботи з електронно-інформаційними ресурсами бібліотечні установи взяли курс не лише на використання можливостей глобальних мереж, а й на створення власних інформаційних ресурсів. На базі масивів бібліографічної, реферативної, аналітичної інформації формуються електронні каталоги і картотеки, бібліографічні покажчики та реферативні видання, оцифровується наукова і методична література. У практику бібліотек входить тиражування на компакт-дисках окремих інформаційних продуктів та електронних ресурсів.

Отже, використання електронно-інформаційних ресурсів у професійній підготовці майбутнього фахівця має посилити вплив інформаційних процесів на різноманітні аспекти життєдіяльності закладу вищої освіти та підвищити його конкурентоспроможність щодо створення умов для надання високоякісних освітніх послуг.

Література

1. Захарова И. Г. Формирование информационной образовательной среды высшего учебного заведения: автореф. дис. на соиск. учен. степ. докт. пед. н. Тюмень, 2003. 46 с.
2. Майстрович Т. В. Электронный документ в библиотеке: научно-методическое пособие. Москва: Либерея Бибинформ, 2007. № 4. 144 с.
3. Мокра М. Інформаційно-освітнє середовище в освітній системі США URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/23849/1/28-213-222>.